

Dne 21. bo vsega sveta samo še kup pepela, katerega raznese vihar. — Ta je pa znal ta! — Laže vsaj tako debelo, da laž vsakdo lahko z roko prime.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — O glasovanju slovenskih poslancev pri prvem branji Scharschmidovega predloga za vpeljavo nemščine kot državni jezik, še zmirom nekateri naših časnikov krivo poročajo in se oziroma sklicujejo na kriva poročila. Za oddajo predloga na odsek glasovala sta samo grof Hohenwart in Šuklje. Poslancev Hrena in kneza Windischgrätza pri glasovanju v zbornici ni bilo navzočih, akoprav je knez Windisch-Grätz celó v stenografičnih zapisnikih (pa napačno) naveden med onimi, ki so glasovali za ta predlog. *Ce napačno — to se poroča.*

Tudi o sestavljanju jezikovnega odseka sprejel je „Slov. Nar.“ po vsem zmešan telegram rekoč, da sta va-nj voljena Klun in dr. Poklukar proti Šuklju in Hrenu. Resnica je, da sta izmed slovenskih poslancev v ta odsek voljena grof Hohenwart in dr. Poklukar. Kako „Sl. Nar.“ poročevalec pride do trditve proti Šuklju in Hrenu, tega poslaniški krogi niso mogli raztolmačiti, ker zadnja dva kot kandidata v zbornici nista bila znana. O prvem se pripoveduje, da se je v klubu ponujal nekemu odličnemu dalmatinskemu poslancu za kandidata v ta odsek, pa ko se je ta z veliko odločnostjo izrekel zoper to, ni bilo več čuti o tej kandidaturi. Neko kasneje poročilo „Slov. Nar.“ pač kaže, da pomenja „proti“ željo poročevalčevu, da ona dva prideta v odsek, ker je eden šolski, drug pa sodnijski (ali pravniški) strokovnjak. Videti je tedaj, da so neke večinoma neodkrita želje dale povod onemu telegramu, ali pa namen, za vsako ceno nasprotje najti med slovenskimi poslanci.

Stvarno se nam dozdeva, da bodeta tudi brez lastnega ponujanja izbrana uda jezikovnega odseka grof Hohenwart in dr. Poklukar v tem važnem in težkem izražanju pravo zadela, akoravno poročevalcu „Sl. Nar.“ nista prav po volji.

— Kranjska hranilnica se kuja. Videti je, da ministerstvo še ni rešilo pritožbe vodstva kranjske hranilnice zoper naredbo tukajšnje c. k. deželne vlade, s katero se je ustavil njen sklep, da ustanovi in vzdržuje nemško ljudsko šolo v Ljubljani, ker to si je vodstvo izvilo za izgovor, da ne dovoli nikakoršne druge podpore v dobrodelne namene, dokler ona pritožba ni še rešena.

Kdor ima dosti denarja in izrekoma, kdor ima dosti tujega denarja na razpolaganje, si sme, kakor do sedaj vidimo, tudi še nekaznovan dovoljevati tako gospodarjenje s tujim premoženjem.

Mi sicer nikdar nismo dvomili, kako globoko v srce je priraščena nemška šola kolovodjem kranjske hranilnice, veselí nas pa, da ji to iz novega pokažejo in s svojim početjem tudi vsemu svetu pokažejo, da si naši „Deutschkramerji“ brezozirno prisvojajo eksekutivo tudi ministerstvu nasproti.

Veseli nas ta brezozirnost, ker upamo, da bo končno vsaj ta prisilila vlado tudi k odločnemu in celemu koraku proti društvu, katero opirajoč se na zastareli regulativ uže dolgo vrsto let štiti skrajno nemško strankarstvo v naši slovenski deželi.

— Deželno pomočno društvo „rndečega križa“ razpošilja svoje letno poročilo za minulo leto. Iz tega razvidi se, da šteje društvo 169 udov (brez podružnic). Premoženje društva znašalo je koncem leta 1885. v hra-

nilnici naloženega 2717 gold. 42 kr. gotovine 491 gold. 67 kr., v obligacijah oziroma srečkah pa 350 gold.

— Vreme postalo je s prvim spomladanskim dnevom 21. t. m., nekaj gorkeje, sneg, katerega je menda okoli Ljubljane zadnji teden največ padlo, topí se in vode naraščajo. Kmet uže težko čaka ugodnega časa za nujno delo v gozdu in na polji.

— Za odstranjenje povodenj na Notranjskem. Pretekli petek podala se je k ministru poljedelstva grofu Falkenhaynu deputacija sestavljena iz zastopnikov kranjskih državnih poslancev in pa kluba turistov. Klub turistov zastopala sta gospoda dvorni svetovalec in intendant naravoslovskega dvornega muzeja na Dunaji dr. Franc vitez Hauer in pa znani preiskovalec kraških votlin zasebnik Fr. Kraus, v imenu poslancev vdeložili so se deputacije: grof Hohenwart, knez Windisch-Grätz, A. Obreza in dr. Poklukar.

Vodja deputacije vitez Hauer razložil je gospodu ministru namen in želje deputacije in mu izročil tudi primeroma kratko spomenico, v kateri je izrečena prošnja, da naj bi poljedelski minister sestavil pod svojim predsedništvom in pokroviteljstvom vladno komisijo strokovnjakov, katera naj bi imela nalogo: notranjske podzemeljske jame in vode preiskati, premeriti višino voda, vrisati jih v zvezi s površjem v katastralne mape, dalje pa za poskušnjo iztrebiti nekaj porušeni jam (dolin), da se tako dobi skušnja, v koliko bo vplivalo iztrebljenje dolin na odtok vode, in pa približno merilo za stroške, katere bi prizadela odstranitev povodenj planinske, cirkniske in loške doline.

Poiščanje podzemeljskega teka družih vodá na Krasu moglo bi pripomoči tudi k preskrbljenji dobre vode za Kras in Trst.

Gledé stroškov, katere bi prizadelo to premerjenje in pa poskusne dela omenja spomenica, da bi za letos zadostovala svota 5—6000 gold., prihodnje leto pa bi bila potrebščina nekoliko večja.

Ako bi se ustanovila taka komisija, sodelovali bi v nji radovoljno znanstveni strokovnjaki kluba turistov in ji tudi na razpolaganje dali vse svoje obrise in popise.

Gospod grof Falkenhayn razgovarjal se je dolgo in prijazno z raznimi člani deputacije, je omenjal, da bi pri tem delu v prvi vrsti lahko pomagali uradniki in rudokopi idrijskega rudnika zarad bližine in zarad enakoličnosti dela in z obljubo, da bo spomenico v oceno odstopil strokovnjaškemu poročevalcu, izrekel je nado, da bode, ako moč, rad storil od svoje strani za namene izrečene v spomenici.

Deputacija mudila se je skoraj celo uro pri ministru.

— Kmetijsko potno predavanje ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v četrtek 25. t. m. popoldne v Šmariji pod Ljubljano in v nedeljo 28. t. m. dopoldne v Šentjerneji pri Kostanjevici, popoldne pa v Belicerkvi pri Novem mestu.

— Nabiranje doneskov za zgradbo „Narodnega Doma“ v Ljubljani. Pri nobenem narodnem prazniku bi se ne smela zamuditi ugodna prilika, spomniti se one občeslovenske naloge, ki spada tako rekoč kot posebna točka k sedanjemu národnemu programu, spomniti se namreč nabiranja doneskov za zgradbo „Narodnega Doma“ v Ljubljani. Tudi člani pisateljskega podpor-nega društva, ki so se zbrali pretečeni četrtek v spodnjih prostorih čitalnice ljubljanske, da slavé pokojnega Jurčiča, so se pri tej priliki spomnili našega podjetja. Med izbornim petjem in navdušenimi zdravicami se je nabiralo tudi za „Narodni Dom“ in nabralo nad 28 forintov. Toda predno govorimo o knjižicah, ki so se pri tej priliki razprodale in nam poslale razprodane, ome-

nitni nam je knjižice, ki nam je par dni poprej došla kot LX. krajcarska pod št. 399 (poverjenik g. J. K.) iz Tržiča, ne ravno národnega gorenjskega trga. Tem večjo zahvalo tedaj zavednim narodnjakom, katerih ni podušila tržiška nemškutarija. Ostale tri krajcarske knjižice, ki smo jih te dni dobili, so bile večinoma pri Jurčičevem večeru razpečane, so pa te-le: LXI. pod št. 434. (poverjenik g. E. L.), LXII. in LXIII. pod št. 412. in 413. (poverjenik g. dr. V. G.). Le tako naprej pri vsaki slavnostni priliki!

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Ogerski trgovinski minister bil je minuli teden zopet na Dunaji in se je razgovarjal z ministerskim predsednikom grofom Taaffejem in z vodjem trgovinskega ministerstva baronom Pusswaldom in trdil, da se je gledé petroleja našla nekakova poravnava, druga vprašanja pa še niso rešena. V poslaniških krogih se sedaj trdi, da vlada pred véliko nočjo zbornicama ne bo predložila predlogov zadevajóčih pogodbo z Ogersko. — Da je baron Pusswald samo začasen vodja trgovinskega ministerstva, izrečeno je v cesarskem ročnem pismu njegovega imenovanja; kdo bo prihodnji trgovinski minister, se ne vé; ponuja se marsikdo, pa ga ne marajo, celó levičarski poslanci bi se ponižali sprejeti ministerstvo po posredovanji tako hudo napadnega grofa Taaffe-a, izmed njih čula so se imena: Chlumeki, Sochor, Schwegel in Coronini, izmed pristašev desnice pa so se imenovali grof Deym, grof Schönborn. — Videti je, da se bo imenovanje trgovinskega ministra vršilo še le po končani budgetni razpravi, med vélikonočnimi prazniki.

O budgetni razpravi državnega zbora obširno poročamo na drugem mestu današnjega lista. Tukaj samo dostavljamo, da so drugi dan razprave, v soboto, govorili 4 govorniki, namreč M. Vošnjak, Menger, Dzieduszicki in Pacher. O Vošnjakovem govoru poročamo obširneje, Menger udrihal je z bombastičnimi besedami in še večjo lastno hvalo po vladi in večini, in blizo v tak rog trobil je Pacher, grof Dzieduszicki pa, akoravno še mlad človek, je mirno in z veliko spretnostjo govoril o poljedelskih razmerah, o potrebnosti varstva na poljske pridelke, o preustrojitvi davkov, o narodnostnem načelu in o njegovih škodljivih izrastkih, posebno se mu je posrečilo kazen na krivo geslo sosedne Nemške, kjer se v imenu narodnostnega načela hoče zatreti poljski narod, to geslo da bi bila sila več kot pravica, se pri nas ne sme vpeljati. — Tretji dan v ponedeljek govorili so zopet 4 govorniki: knez Alojzi Lichtenstein narisal je najprej živo podobo dejanja levičarjev, ki so hoteli centralizirati, ponemčevati in pa razkristijanovati. Obširno govoril je o narodnem vprašanji, je večinoma odobral korake vladine, sploh pa je zagovarjal samoupravo narodno izrekoma gledé Česke, da naj narodna vprašanja na Českem rešuje in vreduje vsak narod za-se. V obče pa je izrekel mnenje, da se bode narodno vprašanje prav v kratkem moralo umakniti bodi-si rešeno ali nerešeno — vprašanju socialnemu. Dalje so govorili Pickert, Tonner in Tomaščuk. — Četrty dan v torek imela je govoriti vlada po Dunajevskemu in morebiti tudi Gauču, za glavnimi govorniki pa poročevalec, tako, da se ima danes (sredo) prestopiti v nadrobno razpravo, o kateri, ako bo kaj pomenljivega, zna telegram naznaniti kaj več.

Nemška. — V ponedeljek dne 22. nastopil je nemški cesar Viljem devetdeseto leto svoje starosti.

Povodom te vesele dogodbe praznoval se je v Berlinu velik praznik, svečanosti bile so tudi večer prej in pri družih evropskih dvorih nazdravljalo se je vladarju starčeku, katerega sedaj Evropa deloma hoče smatrati za poroštvo daljnega miru. — Sicer pa se Bismarkovi nemški politiki kažejo povsod huda nasprotja: monopol na žganje je uže toliko kot zavržen, poravnave s papežem zastajajo, za ponemčevanje Poznanske, ki bi stalo pri samem šolstvu nad 4 milijone mark na leto — nima denarnih sredstev. — Tako vse kaže, da bo kriva domača in notranja politika uničila vse velikanske vspehe mogočne nemške vojske v letih 1866. in 1870. Pri vojaku je samozavest in celó ošabnost lastnost, ki zna celó pripomoči k večjim vspehom, politik pa še z ošabnostjo, kakoršno Bismark kaže pri vsaki priliki, povsod nakopava nasprotnike, — stvari, za katero deluje, pa škodo.

Vabilo na naročbo „Novic“.

S prvim dnevom meseca aprila prične uže II. četrletje 44. tečaja „Novic“. To nam daje povod ponoviti vabilo na naročbo s kratko opazko, da se „Novice“ nepretrgano zvesto držé svojega starega, narodnega in gospodarskega programa.

V narodnem oziru delale so in bodo zmirrom za narodno stvar, po moči ogibaje se osebnega nasprotovanja, pobijaje pa vse, kar naš narod cepi in razdvoja, ker smo prepričani, da je nam Slovencem še bolj kot večjim narodom treba sloge. Zato bodo „Novice“ tudi nasprotovale onim, ki bi rušili narodno slogo.

Neposredna poročila iz državnega zbora o političnih in gospodarskih, posebno pa davkovskih zadevah priporočajo „Novice“ vsakemu slovenskemu gospodarju in rodoljubu še posebej!

Cena „Novicam“ je:

	po pošti prejemane	za celo leto	4 gold.	60 kr.
	„ „ „	za pol leta	2 „	40 „
	„ „ „	za četrty leta	1 „	30 „
v tiskarni prejemane	za celo leto	4 „	—	„
v „ „	za pol leta	2 „	—	„
v „ „	za četrty leta	1 „	—	„

Telegram „Novicam“.

Z Dunaja 24. marcija ob 1. uri 10 minut popoldne.

Po izvrstnem govoru poročevalčevem glasovala je tudi večina levice za nadrobno razpravo. Sedaj za dispozičijski zaklad govorili: Wenclicke, Taaffe, Wurm; vpisana: Wrabec, Russ.

Popravek. Tiskovna pomota vrnila se je v 11. štv. „Novic“. Naslovne besede noticam o notranjski razstavi in o občnem zboru c. kr. kmetijske družbe bile so namreč zamenjane, kar naj č. bralci blagovolijo v tem smislu popraviti.